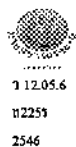

ร่างแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2543 – 2546 จะนำไปสู่แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศฉบับแรกของกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ซึ่งทุกหน่วยงานในสังกัดจะนำไปใช้เป็นกรอบนโยบายในการพัฒนางานให้สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน ภายใต้การกำกับดูแลของผู้บริหารเทคโนโลยีสารสนเทศระดับสูง (Chief Information Officer : CIO) ระดับกระทรวงและกรม ตามนัยมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 9 มิถุนายน 2541 ที่ระบุให้มีการแต่งตั้ง CIO รับผิดชอบโดยตรงและให้มีการจัดทำแผนแม่บทไอทีที่ชัดเจน จึงนับว่าเป็นก้าวใหม่ของการทำงานรูปแบบใหม่ที่ทำให้หน่วยงานระดับกระทรวงมีความเป็นเอกภาพมากขึ้น นำไปสู่ความมีประสิทธิภาพ ลดความซ้ำซ้อน และก่อให้เกิดความคุ้มค่าในการลงทุนในที่สุด

กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมในขณะนั้นเล็งเห็นความสำคัญและประโยชน์ในการมีแผนแม่บทดังกล่าว จึงได้สนับสนุนให้มีการจัดทำแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศระดับกระทรวง ผู้เขียนรับผิดชอบงานในฐานะเลขานุการคณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ได้จัดทำร่างแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศ พ.ศ. 2543 – 2546 โดยได้รับการสนับสนุนและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ จากผู้บังคับบัญชาในขณะนั้น ได้แก่ CIO สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม : นายปิ่น วรณพินิจ นางมัลลิกา คุณวัฒน์ ที่ปรึกษาวิชาการแรงงาน และ CIO ประจำกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม : นายวงศ์ จันทอง และจากการได้รับความร่วมมือในการจัดหาข้อมูลจากผู้ร่วมงานในสำนักสารสนเทศฯ เพื่อนร่วมงานต่างกรมในสังกัดกระทรวง ซึ่งมีสามารถเอ่ยชื่อได้ทั้งหมด เป็นเหตุให้การจัดทำร่างแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศของกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2543 – 2546 สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี แม้ร่างแผนแม่บทฉบับนี้ จะมีได้มีความสมบูรณ์ร้อยละเก้าสิบเพื่อนำไปเป็นแผนแม่บทฉบับจริง เนื่องจากการปรับแก้หลังจากนำเข้าสู่ที่ประชุมคณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศ CIO กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม แต่การปรับแก้ครั้งนี้มิได้ทำให้สาระสำคัญของแผนแม่บทดังกล่าวเปลี่ยนไปจากเดิมเท่าใดนัก และเนื่องจากการจัดทำร่างแผนแม่บทฉบับนี้จัดทำขึ้นเมื่อปลายปี พ.ศ. 2542 ในขณะที่เป็นกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ดังนั้นชื่อแผนแม่บท หน่วยงานและข้อมูลต่าง ๆ ที่อ้างถึงจึงเป็นข้อมูลในขณะนั้นทั้งสิ้น ผู้เขียนเห็นว่า การนำร่างแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศแรงงานและสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2543 – 2546 มาปรับปรุงพร้อมจัดทำข้อเสนอแนะนี้จะทำให้ผู้สนใจเข้าใจเนื้อหา ที่มาและวิธีการของการจัดทำแผนแม่บทฯ ตลอดจนนำไปใช้ประโยชน์ตามสมควร

ห้องสมุดกระทรวงแรงงาน
09064
ร่างแผนแม่บทเทคโนโลยี

ลักษณะที่ หงษ์วิชัยวิทย์

มิถุนายน 2546

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
บทคัดย่อ	
บทที่ 1	บทนำ
1.1	ความเป็นมาและความสำคัญ 1
1.2	ขอบเขตของแผนแม่บท 2
1.3	วัตถุประสงค์ 3
1.4	วิธีดำเนินการ 4
1.5	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ 4
บทที่ 2	ร่างแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศ กระทรวงแรงงาน และสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2543 - 2546
2.1	วิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ 5
2.2	ภารกิจของกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม 5
2.3	สภาพปัญหาในปัจจุบัน 7
2.4	กลยุทธ์ เป้าหมาย และแนวทางการดำเนินงาน 13
2.5	เป้าหมายการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศกระทรวง 26
2.6	วงเงินค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มาของวงเงิน 27
บทที่ 3	บทสรุป และข้อเสนอแนะ
3.1	บทสรุป 63
3.2	ข้อเสนอแนะ 66
ภาคผนวก	
	ภาคผนวก 1 68
	ภาคผนวก 2 82
	ภาคผนวก 3 86
บรรณานุกรม	91

บทคัดย่อ

การจัดทำร่างแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศ พ.ศ. 2543 – 2546 เพื่อนำไปสู่แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศ พ.ศ. 2544 – 2546 นั้น เกิดจากมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 9 มิถุนายน 2541 ทำให้ทุกกระทรวงแต่งตั้งผู้บริหารระดับสูง (Chief Information Officer : CIO) ระดับกระทรวงและระดับกรม และให้จัดทำแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศของกระทรวง ระยะเวลา 3 ปี และให้สำนักงานประมาณกำหนดเป็นเงื่อนไขหนึ่งของการของบประมาณด้านไอที โดยเริ่มตั้งแต่ปี 2543 เป็นต้นไป

เพื่อมิให้มีการเว้นวรรคระยะเวลาของแผนตามนัยมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว ผู้เขียนจึงได้กำหนดขอบเขตของแผนแม่บทออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 พ.ศ. 2543 สอดคล้องกับระยะเวลาในแผนแม่บทฯ แต่ไม่ทันได้ใช้อำนาจในการของบประมาณปี 2543 ระยะที่ 2 พ.ศ. 2544 – 2546 ระยะเวลา 3 ปี ที่จะใช้เป็นกรอบในการดำเนินการและการของบประมาณปี 2544 เป็นต้นไป เนื่องจากประเทศไทยยังไม่มีแผนแม่บทไอทีระดับชาติเป็นกรอบและทิศทางในการจัดทำแผนแม่บทระดับกระทรวง การจัดทำร่างแผนแม่บทนี้จึงใช้วิธีการหลากหลายรูปแบบ ได้จากการอ่านเอกสาร ค้นคว้าจากแผนแม่บทกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ซึ่งบริษัทไฮเทคโนเอ็นจิเนียริงเป็นผู้เข้ามาศึกษาและจัดทำในช่วงปี 2539 และจากข้อมูลการประชุมกระทรวงเพื่อเสนอกรอบแนวคิดการประชุมเชิงปฏิบัติการ ฯลฯ ทำให้การจัดทำร่างแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศฉบับนี้ลุล่วงไปได้ด้วยดี

ในส่วนเนื้อหาของร่างแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศ พ.ศ. 2543 – 2546 กระทรวงได้กำหนดวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ดังนี้

“กระทรวงจะเป็นหน่วยงานที่นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาสนับสนุนและจัดการเชิงรุก เพื่อให้บริการประชาชน โดยคำนึงถึงความรวดเร็ว สะดวก และความพึงพอใจของประชาชนเป็นหลัก และจะทำให้ระบบสารสนเทศแรงงานและสวัสดิการสังคมเป็นที่น่าเชื่อถือ แม่นยำ ทันเวลา และสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้งาน ผู้เกี่ยวข้อง ผู้บริหารที่จะนำไปใช้ในการกำหนดนโยบาย และวางแผนให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ”

เมื่อพิจารณาภารกิจของหน่วยงานต่าง ๆ ในกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม จะเห็นว่ามีการทำงานที่สอดคล้องกันเป็นวงจรเดียวกัน ตั้งแต่กรมประชาสัมพันธ์ให้ความช่วยเหลือสงเคราะห์ประชากรตั้งแต่แรกเกิด หากไร้ญาติและยากจน เมื่อเข้าสู่วัยแรงงานสามารถเข้ารับบริการจัดหางานจากกรมการจัดหางาน และหากไม่สามารถทำงานได้เนื่องจากความสามารถไม่เหมาะสมกับตำแหน่งงาน ก็สามารถเข้ามาขอรับการฝึกอาชีพจากกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน เมื่อหางานได้แล้วจะได้รับการคุ้มครองให้ได้สิทธิประโยชน์ตามกฎหมายแรงงานจากกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

และยังได้รับหลักประกันว่าจะมีการเข้ามาดูแลหากเจ็บป่วย ทูพพลภาพหรือชรา จากสำนักงาน ประกันสังคม เป็นต้น ซึ่งข้อมูลอันเกี่ยวเนื่องถึงกันเหล่านี้ขณะนี้ยังไม่มียระบบการบริหารงานด้านไอที ที่มีประสิทธิภาพและขาดหน่วยงานกลางที่จะทำหน้าที่ประสานเชื่อมโยงระบบการทำงานเป็นเครือข่าย การจัดเก็บข้อมูลยังไม่มีมาตรฐานทั้งในเรื่องนิยาม การกำหนดรหัสและการจัดทำสถิติ รายงานข้อมูล มีการซ้ำซ้อนขัดแย้ง ไม่ต่อเนื่อง ไม่สามารถนำมาประมวลผลในภาพรวมของกระทรวงได้ ปัญหา ที่สำคัญอีกเรื่องหนึ่งคือ การใช้ระบบคอมพิวเตอร์ต่างรูปแบบ ใช้ซอฟต์แวร์ต่างกันทำให้ยุ่งยาก ในการเชื่อมแลกเปลี่ยนข้อมูล ระบบเครือข่ายสื่อสารข้อมูลไม่มีความเป็นเอกภาพ ต่างหน่วยต่างมีต่างใช้ ไม่เป็นเครือข่ายที่มีเส้นทางเชื่อมโยงถึงกัน ทำให้ยากต่อการพัฒนาระบบงานที่จะใช้ข้อมูลร่วมกัน เพื่อจัดบริการประชาชนในลักษณะบริการข้อมูลเบ็ดเสร็จ (One – Stop Service) ปัญหาการขาดหน่วยงาน ที่มีโครงสร้างถูกต้องตามกฎหมายและขาดอัตรากำลังด้าน ไอทีเป็นปัญหาสำคัญที่กระทรวง ไม่สามารถจะหาบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านมาทำงานเพื่อช่วยแก้ปัญหาดังที่กล่าวมาแล้ว ได้ สภาพปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ร่างแผนแม่บทฯ ได้กำหนดกลยุทธ์ในการแก้ปัญหา เป้าหมายและ แนวทางในการดำเนินการ 5 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์ด้านระบบสารสนเทศ มีเป้าหมายในการพัฒนา ระบบสารสนเทศให้เป็นเอกภาพมีมาตรฐาน กลยุทธ์ด้านพัฒนาระบบคอมพิวเตอร์มีเป้าหมาย ให้ทุกหน่วยงานจัดหาคอมพิวเตอร์ที่เป็นระบบเปิดที่เชื่อมโยงกันได้ กลยุทธ์ด้านพัฒนาระบบเครือข่าย สื่อสารข้อมูลมีเป้าหมายให้มีการรวมเครือข่ายเดียวในปีสุดท้ายของแผน กลยุทธ์ด้านพัฒนาองค์กร เสนอให้มีการตั้งหน่วยงานสำนักเศรษฐกิจแรงงานและศูนย์สารสนเทศเพื่อทำหน้าที่เป็นศูนย์กลาง การประมวลข้อมูลในภาพรวม วิเคราะห์พยากรณ์ข้อมูลด้านแรงงานและสวัสดิการสังคม และกลยุทธ์ สุดท้ายเสนอให้มีการพัฒนาบุคลากรทุกระดับของกระทรวงให้ใช้ไอทีเป็นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ในการทำงาน

สำหรับข้อเสนอแนะนั้นผู้เขียนเห็นว่าควรเน้นที่การนำแผนแม่บทซึ่งเป็นนโยบาย ให้มีการนำไปสู่ภาคปฏิบัติอย่างเคร่งครัด มีการบริหารจัดการและมาตรการดำเนินการที่ชัดเจน พร้อมมีตัวชี้วัดในการทำงานและควรมีการติดตามประเมินผลแผน โครงการ ในแผนแม่บท เทคโนโลยีสารสนเทศทุก 3 หรือ 6 เดือน กระทรวงควรมีบทบาทในการเป็นผู้นำ การกำหนดรหัส ข้อมูลให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน มีนิยามข้อมูลเดียวกันเพื่อความเป็นเอกภาพของข้อมูลและที่สำคัญ ที่สุดคือ ควรมีการพัฒนาศักยภาพบุคลากรกระทรวงแรงงานโดยเฉพาะในสำนักงานปลัดกระทรวง แรงงาน ซึ่งจะป็นหน่วยบูรณาการเรื่องข้อมูลและการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในเชิงบริหารและ วางแผน ซึ่งจะทำหน้าที่เป็นศูนย์ข้อมูลแรงงานในภูมิภาคได้ และหากเป็นไปได้ควรมีการโอนย้าย บุคลากรข้ามหน่วยงานได้ตามความเหมาะสมของตำแหน่งที่รับผิดชอบ เนื่องจากงานด้านข้อมูลนั้น จำเป็นต้องมีการสั่งสมประสบการณ์ในการทำงานพอสมควร ซึ่งมีอาจพัฒนากันได้ภายในระยะเวลา อันสั้น อย่างไรก็ตามหากได้มีการทบทวนภารกิจหน้าที่และมีการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานของ

แต่ละตำแหน่งให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ดังนั้นเมื่อมีการโอนย้ายก็จะสามารถปฏิบัติงานแทนกันได้ ทั้งยังมีผลดีที่จะนำไปสู่กระบวนการศึกษาการลดขั้นตอนการทำงาน ขจัดความซ้ำซ้อนลงได้ การพัฒนางานโดยนำไอทีมาใช้ก็จะเกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ไม่ก่อให้เกิดการสูญเปล่าสิ้นเปลือง ซึ่งเป็นวิธีการหนึ่งของการนำ Business Process Re – engineering ดังที่กล่าวถึงในบทสรุปและข้อเสนอแนะ
